

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **S. O.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2008, č. j. 33 Cad 80/2008 – 16,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2008, č. j. 33 Cad 80/2008 – 16, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 1. 7. 2008, č. j. 33 Cad 80/2008 – 16, zrušil rozhodnutí žalované ze dne 25. 1. 2008, č. X, pro vady řízení, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Rozhodl dále tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaná odňala žalobci od 1. 2. 2008 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění s odůvodněním, že starobní důchod přiznaný rozhodnutím ze dne 30. 6. 2003, č. X byl přiznán a vyplácen v nesprávné výši, neboť podle čl. 20 Smlouvy mezi Českou republikou (dále jen ČR) a Slovenskou republikou (dále jen SR) o sociálním zabezpečení č. 228/1993 Sb. (dále jen Smlouva) se doby zabezpečení (pojištění) získané přede dnem rozdělení ČSFR (1. 1. 1993) považují za doby zabezpečení (pojištění) toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy pře tímto dnem. Vzhledem k tomu, že žalobce byl k 31. 12. 1992 zaměstnán ve Vojenském opravárenském podniku Nové Mesto nad Váhom, jehož sídlo bylo zapsáno v obchodním rejstříku Slovenské republiky, a to od 1. 7. 1989, považuje se veškerá doba zabezpečení do 31. 12. 1992 za dobu zabezpečení Slovenské republiky a důchod za tuto dobu přizná Sociální pojišťovna v Bratislavě, která je příslušná i ke zhodnocení doby pojištění po 31. 12. 1992.

Na území České republiky žalobce nezískal po 31. 12. 1992 žádnou dobu pojištění, a proto bylo rozhodnuto tak jak je uvedeno shora. Žalovaná dále dodala, že přeplacené splátky důchodu, nesprávně přiznané rozhodnutím z 30. 6. 2003, budou vyžádány k zúčtování od Sociální pojišťovny v Bratislavě. S ohledem na to, že žalobce přijímal důchod v dobré víře a přeplatek nezpůsobil, nebude od něho úhrada vyžadována.

Žalobce brojí proti odnětí starobního důchodu žalobou opírající se o výpisy z obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Ostravě. Uvádí, že zjistil, že dne 1. 7. 1989 byla provedena změna názvu podniku z Opravárenské základny 042 Olomouc na Vojenský opravárenský podnik s. p. 042 Olomouc, přičemž v tomto dni se Vojenský opravárenský podnik s. p. Olomouc rozdělil na: 1) Vojenský opravárenský podnik s. p. Olomouc, 2) Vojenský opravárenský podnik s. p. Unhošť, 3) Vojenský opravárenský podnik s. p. Dolní Bouzov. Dodává, že Vojenský opravárenský podnik Nové Mesto nad Váhom zůstal přímo pod Olomoucí a k odloučení došlo až 1. 1. 1993 „jako závod k likvidaci“. Jako důkaz o tom přiložil výpis z obchodního registru Okresního soudu v Trenčíně. Zdůrazňuje, že Vojenský opravárenský podnik s. p. Nové Mesto nad Váhom nebyl založen 1. 7. 1989 a žádný výpis z obchodního registru Krajského soudu v Bratislavě neexistuje. V tomto směru označuje tvrzení žalované v napadeném rozhodnutí za nepravdivé. Výpis z obchodního registru Okresního soudu v Trenčíně k uvedenému podniku dokumentuje, že zmíněný podnik byl založen až k 1. 1. 1993. Žalobce dovozoval, že rozhodnutí žalované není správné a domáhal se jeho přezkoumání.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 12. 5. 2008 uvedla, že žalobce byl od 1. 5. 1993 poživatel starobního důchodu, který mu přiznala Sociální pojišťovna ústředí Bratislava. Dopisem ze dne 6. 5. 2003 tato pojišťovna předala žalované žádost žalobce o starobní důchod s tím, že sídlo jeho zaměstnavatele bylo ku dni 31. 12. 1992 na území ČR (Vojenský opravárenský podnik Olomouc, odštěpný závod Nové Mesto nad Váhom). Starobní důchod za doby pojištění získané žalobcem ke dni rozdělení ČSFR tedy zpětně přiznala česká strana pojištění od data nároku na tento důchod. Poté v roce 2004 Sociální pojišťovna ústředí Bratislava požádala žalovanou o přešetření správnosti posouzení příslušnosti k přiznání důchodu u 5 poživatelů důchodů, kteří pracovali u tohoto zaměstnavatele. Bylo zjištěno, že Vojenský opravárenský podnik Nové Mesto nad Váhom byl zapsán v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě na listu AXIV 160, k datu 30. 6. 1989 jako organizační složka Vojenského opravárenského podniku Olomouc a sídlo měla tato složka na území Slovenské republiky (Nové Mesto nad Váhom). Z obchodního rejstříku byl vymazán až dne 13. 1. 1993.

Žalovaná zdůraznila, že rozhodující skutečností pro posouzení otázky, zda důchod za veškerou dobu zaměstnání do 31. 12. 1992 přizná český nebo slovenský nositel pojištění (bez ohledu na to, kde byla skutečně odpracována), je sídlo zaměstnavatele ke dni 31. 12. 1992, zapsané v obchodním rejstříku ČR nebo SR. Zaměstnavatelem ve smyslu článku 20 Smlouvy, resp. čl. 15 Správního ujednání, může být i odštěpný závod, pokud byl pod ním zaměstnanec zařazen a pokud se jeho sídlo zapisovalo do obchodního rejstříku. Organizační složka podniku je přitom pro účely aplikace Smlouvy vymezena územně a nikoliv funkčně. To znamená, že pro určení sídla zaměstnavatele není významná její právní subjektivita, nýbrž územní sídlo, které se však zapisovalo do obchodního rejstříku. Vzhledem k tomu, že sídlo odštěpného závodu, kde byl žalobce zaměstnán ke dni

rozdělení ČSFR (31. 12. 1992) bylo zapsáno dne 30. 6. 1989 v obchodním rejstříku Krajského soudu v Ostravě jako Nové Mesto nad Váhom, rozhodla žalovaná tak, že žalobci starobní důchod poskytovaný českou stranou pojištění odňala. Žalovaná navrhovala, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V odůvodnění zrušujícího rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaná rozhodovala bez podstatných důkazů, o něž opírala své rozhodnutí, tj. o předmětné výpisy z obchodních rejstříků v Ostravě nebo dalších, týkajících se zaměstnavatele žalobce k 31. 12. 1992. Ve věci rozhodla, aniž by měla tyto listinné důkazy k dispozici a tudíž vznikla situace, která mohla výrazným způsobem porušit práva žalobce. V dávkovém spise se přitom nenachází výpisy z obchodních rejstříků, takže žalovaná vycházela pouze ze zjištění učiněného sociální pojišťovnou, aniž by si vyžádala od této potřebné listinné důkazy. Proto bylo napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušeno podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) bez jednání rozsudkem, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy, nemá v nich oporu a stav vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění. Krajský soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaná vázána právním názorem uvedeného soudu, tj., aby v novém řízení vzala v úvahu listinné důkazy předložené žalobcem a dostatečným způsobem zjistila skutečný stav věci, tj. vyžádala si i listinné podklady od Sociální pojišťovny ústředí Bratislava, která se na tyto výpisy z obchodních rejstříků odvolávala. Po posouzení správnosti těchto výpisů a posouzení zápisů i z časového hlediska, nechť je poté žalovanou znovu rozhodnuto. S ohledem na to, že soud zrušil rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, nezabýval se správností právního posouzení věci.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, ve které vytýkala Krajskému soudu v Brně nepřezkoumatelnost rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; závěr krajského soudu, že stěžovatelka postupovala na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, označila stěžovatelka za nesprávný. Listinné důkazy (tj. výpis z obchodního rejstříku, vedeného u Krajského soudu v Ostravě pod označením A. XIV 160, zaslaný v kopii Slovenskou pojišťovnou, i evidenční list důchodového pojištění žalobce za roky 1988 – 1993, dostatečně osvědčující, že sídlo zaměstnavatele žalobce bylo k 31. 12. 1992 na území Slovenské republiky, byly založeny v dávkovém spise nejen v době stěžovatelčina rozhodování, ale i v době, kdy měl tento spis k dispozici soud při vlastním rozhodování věci. Nelze souhlasit s názorem soudce, že výpis z obchodního rejstříku, výše označený, vedený u Krajského soudu v Ostravě, který předložil žalobce, popírá skutečnosti, o něž stěžovatelka opřela své rozhodnutí. Z obou výpisů je patrné, že organizační složka (odštěpný závod) Vojenského opravárenského podniku Olomouc, ve které byl žalobce zaměstnán, měla sídlo, jež se zapisovalo do obchodního rejstříku a bylo zapsáno jako Nové Mesto nad Váhom – viz. str. 4 výpisu z obchodního rejstříku připojeného k žalobě. Soud se tak nevypořádal se zásadní námitkou stěžovatelky, spočívající v tom, že dle jejího názoru pro účely aplikace článku 20 Smlouvy a článku 15 Správního ujednání k provádění této Smlouvy je pojem „zaměstnavatel a jeho sídlo“ vymezen územně, nikoliv funkčně, tzn., že není rozhodné, zda takový „zaměstnavatel“ v podobě organizační složky měl právní subjektivitu, ale naopak je podstatné, zda ke dni 31. 12. 1992 měl sídlo zapisované do obchodního rejstříku. Od takto vymezeného sídla zaměstnavatele se pak odvíjí i všechny důchodové nároky žalobce ve smyslu Smlouvy.

Podle názoru stěžovatelky tak mohla a měla být soudem posouzena správnost právního posouzení věci stěžovatelkou. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhovala, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, přičemž svůj požadavek odůvodnila skutečností, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu, jímž bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, může pak rozhodnout opačně, což by mělo za následek, že původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživne“. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by již ovšem nebylo zrušení rozhodnutí vydaného v mezidobí k realizaci původního rozsudku; nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě protichůdná rozhodnutí o téže věci. Jde o nežádoucí výsledek, který je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný. V daném případě by rozhodnutí o původní žalobě ztratilo smysl, což by vedlo, podle názoru stěžovatelky, k naplnění pojmu „nenahraditelné újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., na který odkazuje § 107 téhož zákona.

Nejvyšší správní soud musel nejdříve posoudit žádost stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že je důvodná, a proto usnesením ze dne 16. 10. 2008, č. j. 4 Ads 145/2008 – 34, přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Veden názorem rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným v usnesení ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, dospěl k závěru, že žalovanou v kasační stížnosti namítaný nežádoucí stav, kdy zde vedle sebe mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci, který v daném případě reálně hrozí, je v rozporu s principem právní jistoty, a lze v něm tudíž spatřovat nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Současně usoudil, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, ani se nepřiměřeným způsobem nedotkne nabytých práv třetích osob, neboť se týká pouze případu žalobce, kterému byl podle dokladů založených v dávkovém spise obnoven podle § 112 odst. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálním pojištění Slovenské republiky, uvolněn Sociální pojišťovnou, ústředí v Bratislavě, rozhodnutím ze dne 19. 4. 2008, č. X, starobní důchod od 24. 5. 2003 a podle rozhodnutí z téhož dne (19. 4. 2008) č. 9 byl zvýšen (naposledy) od 1. 7. 2007 na 8381 Sk měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí o uvolnění starobního důchodu žalobci Sociální pojišťovna, ústředí v Bratislavě uvádí, že dodatečně bylo prokázáno, že podle článku 20 Smlouvy mezi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálním zabezpečení se doby pojištění před 31. 12. 1992 považují za doby zabezpečení Slovenské republiky, takže žalobci nadále patří starobní důchod od 24. 5. 2003 od nositele pojištění Slovenské republiky. Výplata starobního důchodu náleží žalobci od 1. 2. 2008 v souladu s čl. 20 „Správnej dohody o vykonávaní zmluvy mezi SR a ČR o sociálnom zabezpečení“ o provádění smlouvy mezi ČR a SR.

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Stěžovatelka se dovolává důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle citovaného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené

nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Ze zde citovaných důvodů se stěžovatelka dovolává nepřezkoumatelnosti závěru krajského soudu, že skutkový stav, který vzala za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu s dávkovým spisem nebo snad, že v něm nemá oporu. Nesouhlasí s názorem soudu, že rozhodla, aniž měla k dispozici listinné důkazy, tj. výpisy z obchodních rejstříků, opravňujících její závěr, že sídlem zaměstnavatele žalobce k 31. 12. 1992 bylo sídlo odštěpného závodu na území Slovenské republiky, které jako organizační jednotka bylo takto zapsáno i v obchodním rejstříku. Podle názoru stěžovatelky měl soud dostatek podkladů k právnímu posouzení věci. Navrhovala proto, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud shledal kasační námitku stěžovatelky důvodnou.

Z obsahu dávkového spisu vedeného u České správy sociálního zabezpečení (v němž je založen dávkový spis žalobce vedený u Slovenské správy sociálního zabezpečení v Bratislavě – právní předchůdkyně Sociální pojišťovny v Bratislavě), Nejvyšší správní soud zjistil pro posouzení věci tyto podstatné skutečnosti:

Pan S. O., narozen X v Bošáci (Slovenská republika), slovenský občan, požádal dne 31. 3. 1993 Slovenskou správu sociálního zabezpečení v Bratislavě o přiznání starobního důchodu „mimořádného“, v níž - v přehledu o dobách pojištění uvedl, že od 1. 9. 1952 do 22. 10. 1956 byl zaměstnán u STS Nové Mesto nad Váhom, od 23. 10. 1956 do 2. 9. 1957 zaměstnán nebyl, od 3. 9. 1957 do 31. 5. 1958 byl zaměstnán u HYDROSTAVU Trenčianské Bohuslavice, od 9. 6. 1958 do 15. 6. 1961 u ČSAD Nové Mesto nad Váhom a od 16. 6. 1961 do 30. 4. 1993 u Vojenského opravárenského podniku Nové Mesto nad Váhom. Jeho žádosti bylo vyhověno rozhodnutím Národní pojišťovny, správy fondu důchodového pojištění v Bratislavě ze dne 16. 4. 1993 č. X. Jmenovaný byl tudíž od 1. 5. 1993 poživatel starobního důchodu, který mu vyplácela Slovenská pojišťovna. Dále z dávkového spisu vyplývá, že dopisem ze dne 6. 5. 2003 tato pojišťovna předala stěžovatelce žádost žalobce o starobní důchod s tím, že sídlo jeho zaměstnavatele bylo ku dni 31. 12. 1992, tj. ku dni rozpadu Československé federativní republiky, na území České republiky, neboť tímto zaměstnavatelem byl Vojenský opravárenský podnik Olomouc, odštěpný závod Nové Mesto nad Váhom.

Česká správa sociálního zabezpečení na toto posouzení přistoupila a rozhodnutím ze dne 30. 6. 2003, č. X, přiznala žalobci od 1. 5. 1993 starobní důchod podle § 21 zák. č. 100/1988 Sb. v platném znění (dále jen „zsz“) a ve smyslu Smlouvy mezi ČR a SR o sociálním zabezpečení, a to ve výši 2594 Kč měsíčně. Příloha k rozhodnutí obsahovala výpočet výše důchodu v jednotlivých letech v souvislosti se zvyšováním důchodů v České republice podle jednotlivých nařízení vlády, takže od ledna 2003 náležel žalobci důchod ve výši 7132 Kč měsíčně. V souvislosti s tím Sociální pojišťovna, ústředí v Bratislavě, rozhodnutím ze dne 18. 3. 2003 odňala žalobci podle ustanovení § 21 zák. č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 107/1999 Z. z. a podle ustanovení § 2 odst. 1 Nařízení vlády č. 118/1988 Z. b. o sociálním zabezpečení ve znění pozdějších předpisů, jakož i podle čl. 20 odst. 1 Smlouvy mezi SR a ČR č. 318/1994 Sb. a § 96 zák. č. 100/1988 Sb., starobní důchod od 24. 5. 2003 a jeho výplatu současně zastavila. V odůvodnění uvedla,

že starobní důchod žalobci nepatří, neboť nesplňuje podmínku potřebné doby zaměstnání v délce 25 roků, stanovenou právními předpisy o sociálním zabezpečení Slovenské republiky; doby zabezpečení, které získal žalobce před 1. 1. 1993 se považují podle čl. 20 cit. Smlouvy o sociálním zabezpečení za doby zabezpečení České republiky, a proto o nároku na starobní důchod rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení.

V roce 1994 požádala Sociální pojišťovna – ústředí v Bratislavě, dopisem ze dne 19. 2. 2004 Českou správu sociálního zabezpečení o přeshetření správnosti posouzení příslušnosti k přiznání a vyplácení důchodů u 5 poživatelů důchodu, mezi nimi též S. O., a v této souvislosti zaslala české smluvní straně Výpis z obchodního rejstříku, vedeného u Okresního soudu v Ostravě, oddílu a vložce A. XIV 160.

Česká správa poté vydala dne 25. 1. 2008 napadené rozhodnutí, které je předmětem přezkumného řízení soudního, jímž odňala žalobci od 1. 2. 2008 starobní důchod podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění. V dávkovém spise je rovněž založeno rozhodnutí Sociální pojišťovny, ústředí v Bratislavě ze dne 19. 4. 2008, č. X, jímž byl uvolněn žalobci starobní důchod od 24. 5. 2003, v jehož odůvodnění slovenská smluvní strana uvádí, že dodatečně bylo prokázáno, že podle čl. 20 Smlouvy mezi SR a ČR o sociálním zabezpečení se doby pojištění žalobce před 31. 12. 1992 považují za doby zabezpečení Slovenské republiky, takže žalobci nadále patří starobní důchod od 24. 5. 2003 od nositele pojištění Slovenské republiky.

V dávkovém spise je rovněž založen výše již zmíněný výpis z obchodního rejstříku (ze dne 10. 11. 1992), který vede Okresní soud v Ostravě, kde je v oddílu a vložce A. XIV 160, zapsán dne 30. 6. 1989 Vojenský opravárenský podnik 042 Olomouc, státní podnik se sídlem v Olomouci, v němž – kromě jiných potřebných náležitostí – je uvedeno, že státní podnik má tyto vnitřní organizační jednotky: 1) název jednotky – Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, státní podnik, závod Dolní Bouzov, sídlo jednotky Dolní Bouzov, 2) název jednotky – Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, státní podnik, závod Nové Mesto nad Váhom, sídlo jednotky – Nové Mesto nad Váhom. Dále je ve spise založen úplný výpis z téhož obchodního rejstříku, téhož oddílu a vložky, ze dne 7. 2. 2008, vyžádaný žalobcem, z něhož lze zjistit, že obchodní firma Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, státní podnik, byla zapsána dne 30. 6. 1989 a vymazána dne 7. 10. 2002. Z údajů relevantních pro posouzení věci jsou důležité zápisy týkající se odštěpných závodů. Těmi byly podle označení ve zmíněném výpisu: 1) Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, státní podnik, závod Unhošť – zapsáno 30. 6. 1989, vymazáno 7. 11. 1990, se sídlem v Unhošti, 2) Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, státní podnik, závod Nové Mesto nad Váhom, zapsáno dne 30. 6. 1989, vymazáno dne 13. 1. 1993, 3) Vojenský opravárenský podnik 042 Olomouc, státní podnik, závod Dolní Bouzov, zapsáno 30. 6. 1989, vymazáno 14. 12. 1998, sídlo Dolní Bouzov, okres Mladá Boleslav. Dále je ve spisu založen výpis z obchodního registru Okresního soudu v Trenčíně, oddíl Pš, vložka č. : 48/R, kde je pod obchodním jménem zapsán Vojenský opravárenský podnik Nové Mesto nad Váhom, státní podnik v likvidaci, se sídlem Nové Mesto nad Váhom, Železničná 1, se dnem zápisu 29. 9. 1993, právní forma - státní podnik. V části XI. – jiné další právní skutečnosti je uvedeno, že zmocněnec vlády Slovenské republiky pro výstavbu armády Slovenské republiky, na základě ustanovení § 13 zák. č. 111/1990 Sb., o státním podniku ve znění zákona č. 92/91 Sb., založil s účinností od 1. 1. 1993 Vojenský opravárenský

podnik Nové Mesto nad Váhom, státní podnik s tím, že zakládací listina je ze dne 30. 12. 1992. Na tento státní podnik přešel dnem 1. 1. 1993 veškerý majetek, práva a závazky zaniklé organizační jednotky VOP 042 Olomouc, s. p. závodu Nové Mesto nad Váhom.

Mezi účastníky není sporu o tom, že žalobce před zánikem ČSFR, tj. ku dne 31. 12. 1992, vykonával práci jako zaměstnanec Vojenského opravárenského podniku 042, Olomouc, státního podniku, závodu Nové Mesto nad Váhom, se sídlem Nové Mesto nad Váhom na území Slovenska. Mezi účastníky je sporná pouze otázka, zda doba zaměstnání žalobce před 1. 1. 1993, tj. do 31. 12. 1992 měla být posouzena jako doba zaměstnání na Slovensku ve smyslu Smlouvy mezi ČR a SR a Správního ujednání k této smlouvě č. 117/2002 Sb. mezinárodních smluv, jak to naposledy učinila žalovaná, či naopak jako doba zaměstnání v České republice, jak tvrdí žalobce.

V dané věci je nutné předně konstatovat relevantní právní úpravu:

Podle článku 20 odst. 1 Smlouvy doby zabezpečení získané přede dnem rozdělení České a Slovenské federativní republiky se považují za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem.

Podle čl. 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění výše zmíněné smlouvy, publikované ve sdělení Ministerstva zahraničních věcí pod č. 117/2002 Sb. mezinárodních smluv, se sídlem zaměstnavatele rozumí adresa, která je jako sídlo zapsaná v obchodním rejstříku. Je-li zaměstnavatelem fyzická osoba, je sídlem adresa, která je v obchodním rejstříku uvedena jako místo podnikání; je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, rozumí se sídlem zaměstnavatele adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 zák. č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník), ve znění účinném a platném k 31. 12. 1992, vystupuje odštěpný závod pod jménem podniku. Toto ustanovení se podle § 7 odst. 2 cit. zákona použije i na organizační složku, která se zapisuje do obchodního rejstříku.

Pokud by Krajský soud v Brně z hlediska citovaného článku 20 odst. 1 Smlouvy a čl. 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění výše uvedené smlouvy posoudil v projednávané věci výpis z obchodního rejstříku Okresního soudu v Ostravě, ať již pořízený v roce 1992, či v roce 2008, měl by dostatek podkladů k posouzení, zda byl správný předchozí názor České správy sociálního zabezpečení, který zaujala v r. 2003, že sídlo zaměstnavatele žalobce ku dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky, tj. ku dni 31. 12. 1992, bylo na území České republiky či nikoliv. Článek 20 odst. 1 Smlouvy je totiž nutno vykládat v souvislosti s čl. 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění výše již zmíněné Smlouvy, podle něhož se sídlem zaměstnavatele, je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v rejstříku, rozumí adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky. V dané věci nepochybně Vojenský opravárenský podnik 042 Olomouc, s. p. měl odštěpné závody, mezi nimi mimo jiné, též odštěpný závod s označením Vojenský opravárenský podnik 042, Olomouc, s. p. závod Nové Mesto nad Váhom, který byl takto zapsán v obchodním rejstříku dne 30. 6. 1989 a vymazán dne 13. 1.

1993, neboť ku dni 1. 1. 1993 z tohoto odštěpného závodu vznikl na základě zakládací listiny ze dne 30. 12. 1992 samostatný státní podnik Slovenské republiky, na který přešel dnem 1. 1. 1993 veškerý majetek, práva a závazky zaniklé organizační jednotky Vojenského opravárenského podniku 042 Olomouc, s. p., závodu Nové Mesto nad Váhom. Neodpovídá tudíž skutečnosti, jak tvrdí stěžovatel v žalobě, že Vojenský opravárenský podnik, s. p. Olomouc se ku dni 1. 7. 1989 rozdělil na 1.) Vojenský opravárenský podnik Olomouc, 2) Vojenský opravárenský podnik Unhošť a 3) Vojenský opravárenský podnik Dolní Bouzov, zatímco Vojenský opravárenský podnik Nové Mesto nad Váhom „zůstal přímo pod Olomoucí“ a k odloučení došlo až k 1. 1. 1993. Ve skutečnosti tomu bylo tak, že samotný Vojenský opravárenský podnik, s. p. Olomouc měl několik samostatných organizačních jednotek (odštěpných závodů), mezi něž patřil rovnocenně s ostatními samostatnými organizačními jednotkami též Vojenský opravárenský podnik, závod Nové Mesto nad Váhom se sídlem jednotky Nové Mesto nad Váhom a jako organizační jednotka – odštěpný závod – byl zapsán v obchodním rejstříku. Z něho pak vznikl po rozdělení Československé federace samostatný státní podnik Slovenské republiky. Sídlo organizační jednotky (odštěpného závodu) Nové Mesto nad Váhom je tudíž nutno považovat za sídlo zaměstnavatele žalobce podle čl. 20 odst. 1 Smlouvy a čl. 15 odst. 1 výše již zmíněného Správního ujednání, uveřejněného pod č. 117/2002 Sb. mezinárodních smluv. Pokud by byl přijmut výklad žalobce, (že sídlem zaměstnavatele může být jen sídlo celého státního podniku), pak by ustanovení čl. 15 odst. 1 zmíněného Správního ujednání, že se sídlem zaměstnavatele rozumí rovněž sídlo odštěpného závodu nebo jiné organizační složky zapsané v obchodním rejstříku, nemělo vůbec smysl. K tomu nutno podotknout, že zmíněná právní úprava jako zákonný předpoklad pro účely aplikace smlouvy neuvádí právní subjektivitu uvedené organizační složky; zápis je koncipován na principu územním a nikoliv funkčním. Jen pro úplnost nutno dodat, že rovněž do pracovně právních vztahů žalobce vstoupil právní nástupce odštěpného závodu v Novém Městě nad Váhom, výše již zmíněný samostatný státní podnik Slovenské republiky se sídlem tamtéž. S tímto naposledy uvedeným subjektem ukončil žalobce v r. 1993 pracovní poměr a tento zaměstnavatel potvrdil žalobci evidenční list důchodového zabezpečení pro uplatnění nároku na starobní důchod, o který v r. 1993 požádal stěžovatel Slovenskou pojišťovnu v Bratislavě.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu měl krajský soud v době svého rozhodování ve spise dostatek podkladů k vyhodnocení řešené sporné právní otázky a není tudíž oprávněný jeho závěr, že ve spise nebyly založeny důkazy a že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, jímž odňal žalobci starobní důchod, neměl oporu ve spisech. Je nutné připustit v této souvislosti, že stěžovatelka k závěru krajského soudu o nepřezkoumatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí přispěla tím, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí mylně uvedla, že Vojenský opravárenský podnik Nové Mesto nad Váhom byl k 31. 12. 1992 zapsán jako sídlo zaměstnavatele žalobce v obchodním rejstříku Slovenské republiky, ačkoliv správně mělo být uvedeno, že v obchodním rejstříku České republiky – výše již opakovaně zmíněném výpisu z obchodního rejstříku Okresního soudu v Ostravě. Po nahlédnutí do výpisů z rejstříku ve spise založených bylo však možno ověřit, z jakých důkazů, tj. z jakých výpisů z rejstříku stěžovatelka vycházela. Jde sice o pochybení při vyhotovení odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu, nicméně Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že toto pochybení není takového rázu, které by mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud

tudíž uzavírá, že Krajský soud v Brně měl dostatek podkladů pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované, čemuž se vyhnul konstatováním o jeho nepřezkoumatelnosti, aniž by pro takový závěr byl důvod. Nelze totiž tvrdit, že by žalovaná rozhodovala bez podstatných důkazů, o něž opírala své rozhodnutí, neboť potřebné výpisy z obchodních rejstříků se ve spise nacházely. Není rovněž pravdivé tvrzení, že by žalobcovo stanovisko bylo opřeno o nějaké výpisy z obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Ostravě, které by popíraly skutečnost, o něž opírá žalovaná své rozhodnutí. Výpisy z obchodního rejstříku v Ostravě jsou v potřebných údajích naprosto totožné.

Nutno tudíž uzavřít, že pokud stěžovatelka v kasační stížnosti toto pochybení krajskému soudu vytýká, je tato námitka důvodná.

Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Brně podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil současně k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, podle něhož není napadené rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, naopak přezkoumatelné je a je z něho možno učinit závěr výše již Nejvyšším správním soudem prezentovaný. Nejvyšší správní soud nemá procesní oporu pro to, aby mohl změnit napadený rozsudek krajského soudu a sám ve věci rozhodnout, neboť ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. ukládá Nejvyššímu správnímu soudu v případě, dospěje-li k tomu, že kasační stížnost je důvodná, rozsudkem zrušit rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení s příslušným právním názorem. Vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu ve zrušovacím rozhodnutí je krajský soud v dalším řízení vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí pak krajský soud rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu